

interpretatsyy. [Education Variability: The Problem Field of Modern Interpretations]. Irkytsk.

11. Maslow, A. Motivation and personality. 1970. – 369 s.

12. Mayo, E. The Social Problems of an dustriatel sivilisation. – 1945.– 148 c.

13. Guilford, Y. P. The nature of human intelligence. N.Y. Mc-Gaw Hill. 1967. – 538 c.

14. Sternberg, R. General intellectual ability // Human abilities by R.Sternberg. 1985. – P. 5–31

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ВАЙНТРАУБ Марк Абрамович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики професійної підготовки ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія

Сковороди».

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх фахівців.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

VAYNTRAUB Mark Abramovich – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor of the Department Theory and Methods of Vocational Training of the State Pedagogical University «Pereyaslav-Khmelnytsky State Pedagogical University named after Gregory Skovoroda».

Circle of scientific interests: professional training of future specialists.

Стаття надійшла до редакції 06.06.2019 р.

УДК 37.013:687

ЄЖОВА Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і методики технологічної підготовки, охорони праці та безпеки життєдіяльності Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
<https://orcid.org/0000-0002-5920-1611>
 e-mail: oyezkhova70@gmail.com

ПРОГНОСТИЧНА МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ІНДУСТРІЇ МОДИ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Освіта – це діяльність людини, спрямована за своєю сутністю в майбутнє. Індустрія моди, як зараз прийнято називати легку промисловість, є однією з важливих галузей, діяльність якої зорієнтована на забезпечення потреб населення в товарах щоденного вжитку, зокрема одязі та інших швейних виробів. Сучасні конкурентні підприємства індустрії моди активно використовують інноваційні технології проектування й виготовлення одягу, нові матеріали, упроваджують автоматизоване устаткування з мікропроцесорним керуванням для розкрюювання, та виготовлення швейних виробів. Впровадження нових матеріалів, обладнання та технологій спричиняє зміни у характері праці фахівців індустрії моди. Це вимагає від освіти безперервного оновлення змісту підготовки фахівців з огляду на сучасний та прогнозований стан розвитку галузі, у якій працюватиме випускник закладу освіти. Наразі існує суперечність між вимогами суспільства до формування особистості, яка здатна розробляти та впроваджувати прогнозовані технології, та недостатньою підготовкою фахівців, спроможних ефективно реалізувати цю мету

на швейному підприємстві. Проблема підготовки фахівців, здатних розробляти і запроваджувати прогнозовані технології в індустрії моди, є наразі актуальною. Для ефективної підготовки таких кадрів необхідно розробляти та впроваджувати моделі підготовки фахівців, створених з урахуванням прогнозу розвитку відповідної галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми підготовки фахівців індустрії моди з використанням моделей підготовки присвячені численні дослідження науковців.

У дисертаційному дослідженні В. П. Баранова розроблено методологічні передумови та теоретичні засади особистісно-розвивальної парадигми освіти, визначені вимоги сучасного ринку праці до змісту професійної освіти робітників швейного виробництва, з урахуванням яких розроблені інтегровані навчальні плани для закладів професійної освіти [1]. Заслугує на увагу положення В. П. Баранова про те, що моделювання навчально-пізнавальної діяльності засноване на принципах діяльнісної спрямованості, мобільності, завершеності, інтеграції, наступності, випередження.

Проблеми організації виробничого навчання у закладах професійно-технічної

освіти швейного профілю присвячене також дисертаційне дослідження І. А. Гриценко [3], в якому теоретично обґрунтовано концептуальні засади організації виробничого навчання у ПТНЗ швейного профілю, розроблене його комплексне навчально-методичне забезпечення.

Автор статті звертає увагу на парадоксальну ситуацію на ринку праці, що характеризується, з одного боку, гострим дефіцитом робітничих кадрів, а з другого – зростаючим безробіттям серед працівників робітничих професій швейної галузі. Серед причин автор виділяє «...низький рівень готовності або небажання працюючих робітників до опанування новими знаннями та вміннями».

Ряд досліджень присвячений застосуванню компетентнісного підходу в підготовці кваліфікованих робітників індустрії моди в закладах професійно-технічної освіти.

У статті наведена кваліметрична модель оцінювання предметної компетентності майбутнього кравця, котра враховує предметні компетенції та їх компоненти.

Дисертаційна робота Л. І. Короткової присвячена обґрунтуванню педагогічних умов створення професійних стандартів швейного профілю на основі компетентнісного підходу. Ми погоджуємось з автором, яка серед суперечностей в підготовці кваліфікованих робітників швейної галузі виявила відсутність навчальних планів і програм, які забезпечували б формування в учнів сучасної професійної кваліфікації та компетентності [9].

У статті сформульовані три різновиди компетенцій фахівців швейної галузі: професійні, наскрізні та ключові. Наскрізні компетенції, на думку автора, формуються із загально-професійних компетенцій за такими напрямками: охорона праці та безпека життєдіяльності; інформаційні технології; фізична культура; законодавство; основи ринкової економіки та підприємництва.

У статті авторами обґрунтовані методи навчання, які сприяють активізації професійної підготовки майбутніх кравців-закрійників.

Системним та концептуальним є дослідження проблеми формування професійної компетентності молодшого спеціаліста легкої промисловості, проведене Н. Д. Креденець [10].

Порівняльний аналіз українських та зарубіжних моделей підготовки фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів представлений у статті.

Мета статті. Стаття присвячена обґрунтуванню прогностичної моделі підготовки фахівців індустрії моди у закладах

професійно-технічної освіти, яка повинна забезпечити готовність майбутніх кваліфікованих робітників до провадження професійної діяльності в умовах сучасного та прогнозованого виробництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Згідно концепції дослідження, ґрунтуючись на встановлених теоретичних та методологічних засадах створення прогностичних моделей, розроблена прогностична модель підготовки фахівців з урахуванням прогнозу розвитку швейної промисловості, яка повинна забезпечити готовність майбутніх кваліфікованих робітників індустрії моди до провадження професійної діяльності в умовах сучасного та прогнозованого виробництва.

Прогностична модель підготовки фахівців індустрії моди у закладах професійно-технічної освіти – це система, що, відтворюючи систему професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників індустрії моди, дає змогу отримувати нову інформацію про її взаємопов'язані структурні елементи, умовно об'єднані в блоки: факторний, цільовий, теоретико-методологічний, змістово-технологічний, результативний [8]. Запропонована модель, у відповідності до класифікації [5; 7] за сферою застосування науково-дослідницька, імітаційна; за формою інформаційна, кібернетична; за структурою мережева; за ступенем деталізації укрупнена; за розвитком в часі прогностична; за ступенем відтворення основних рис системи функціональна; за широтою охоплення проблематики підготовки фахівців міжнародна. Графічне зображення прогностичної моделі підготовки фахівців у закладах професійно-технічної освіти швейного профілю наведене на рис. 1.

Першим блоком моделі є факторний, він містить інформацію про сценарний прогноз щодо інноваційного розвитку швейної галузі за такими складниками: зміст праці, обладнання, матеріали й технології. Факторний блок описує зміст і структуру решти блоків моделі: цільового, теоретико-методологічного, змістово-технологічного, результативного. При розробленні факторного блоку моделі використаний прогноз розвитку швейної галузі, окреслений в статті [6], а також текстильних наноматеріалів [14].

Другий блок моделі цільовий, він представляє інформацію про мету функціонування моделі. Метою створеної моделі є забезпечення готовності майбутніх кваліфікованих робітників індустрії моди до провадження професійної діяльності в умовах сучасного та прогнозованого виробництва.

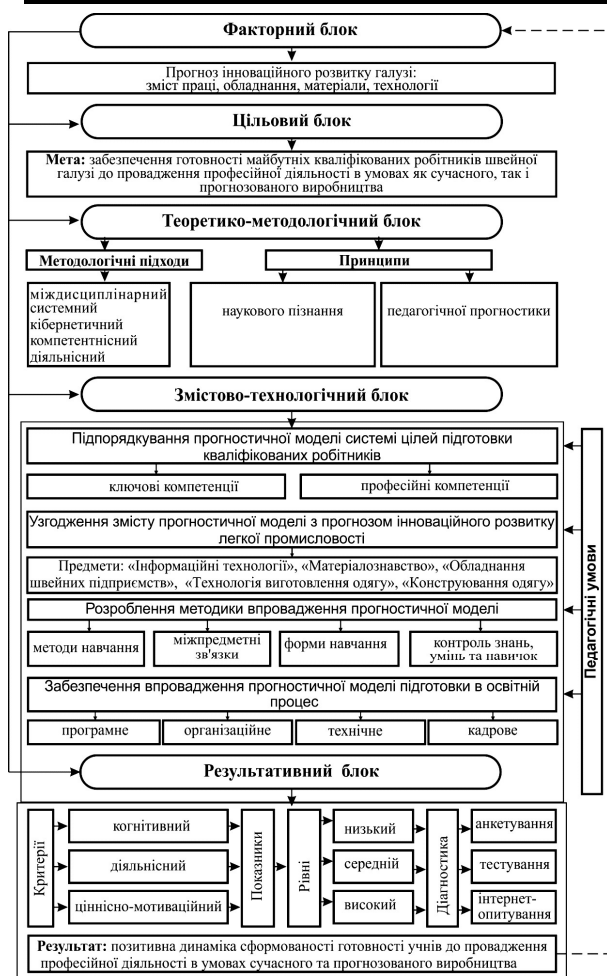

Рис. 1. Прогностична модель підготовки фахівців у закладах професійно-технічної освіти швейного профілю

У третьому, теоретико-методологічному блоці схарактеризовано методологічні підходи та принципи створення прогностичних моделей.

Прогностичні моделі підготовки фахівців у закладах професійно-технічної освіти швейного профілю створюють на основі підходів загальнонаукової й конкретно-наукової методології, а саме: міждисциплінарного, системного, кібернетичного, компетентнісного, діяльнісного. Процес побудови прогностичних моделей ґрунтований на принципах наукового пізнання (об'єктивності, пізнаваності, детермінізму, розвитку, історизму, єдності теорії і практики) й педагогічної прогностики (дослідницької доказовості, понятійно-термінологічної точності, цілісності, системності, безперервності, варіативності, колективності, дослідно-експериментальної верифікації, практичної спрямованості тощо).

У четвертому, змістово-технологічному блоці моделі виокремлено педагогічні умови підготовки кваліфікованих робітників у закладах професійно-технічної освіти із застосуванням прогностичних моделей.

Педагогічними умовами підготовки кваліфікованих робітників у закладах професійно-технічної освіти з застосуванням прогностичних моделей вважаємо такі зовнішні обставини, реалізація яких зробить можливим підготовку майбутніх фахівців індустрії моди, готових до провадження професійної діяльності в умовах сучасного та прогнозованого виробництва. Основними педагогічними умовами підготовки кваліфікованих робітників у закладах професійно-технічної освіти з застосуванням прогностичних моделей, що забезпечать формування готовності майбутніх кваліфікованих робітників до провадження професійної діяльності в умовах сучасного та прогнозованого швейного виробництва, ми визначили наступні: – підпорядкування прогностичної моделі підготовки системі цілей підготовки кваліфікованих робітників індустрії моди; – узгодження змісту прогностичної моделі підготовки фахівців з прогнозом інноваційного розвитку індустрії моди; – розроблення методики впровадження прогностичної моделі професійної підготовки фахівців у закладах професійно-технічної освіти швейного профілю; – наявність відповідного організаційного, програмного, технічного та кадрового забезпечення впровадження прогностичної моделі підготовки в освітній процес закладу.

Докладно педагогічні умови підготовки кваліфікованих робітників у закладах професійно-технічної освіти з застосуванням прогностичних моделей розглянуті в статті [8].

П'ятий, результативний блок містить інформацію про критерії (когнітивний, діяльнісний, ціннісно-мотиваційний), показники і рівні (низький, середній, високий) сформованості готовності учнів закладів професійно-технічної освіти швейного профілю до провадження професійної діяльності в умовах сучасного та прогнозованого виробництва, а також діагностичний інструментарій (анкетування, тестування, інтернет-опитування). Результатом функціонування прогностичної моделі є позитивна динаміка сформованості готовності учнів до провадження професійної діяльності в умовах сучасного та прогнозованого виробництва. Ефективність моделі підтверджена шляхом педагогічного експерименту, в якому взяли участь 401 учень з чотирьох закладів професійно-технічної освіти України.

У свою чергу, наявність фахівців, готових до застосування прогнозованих технологій, спонукатиме роботодавців впроваджувати інноваційні технології без додаткових витрат на перенавчання

персоналу, внаслідок чого прогноз інноваційного розвитку галузі повинен бути відкоригований в бік більш оптимістичного сценарію. Таким чином забезпечується позитивний зворотний зв'язок між результативним та факторним блоками моделі.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Запропонована та апробована прогностична модель підготовки фахівців у професійно-технічних навчальних закладах швейного профілю як система, що, відтворюючи систему професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників індустрії моди, дає змогу отримувати нову інформацію про її взаємопов'язані структурні елементи, умовно об'єднані в блоки: факторний, цільовий, теоретико-методологічний, змістово-технологічний, результативний. Створена прогностична модель за сферою застосування науково-дослідницька, імітаційна; за формою інформаційна, кібернетична; за структурою мережева; за ступенем деталізації укрупнена; за розвитком в часі прогностична; за ступенем відтворення основних рис системи функціональна; за широтою охоплення проблематики підготовки фахівців міжнародна. Метою впровадження моделі є забезпечення готовності майбутніх кваліфікованих робітників швейної галузі до провадження професійної діяльності в умовах сучасного та прогнозованого виробництва.

Наявність фахівців, готових до застосування прогнозованих технологій, спонукатиме роботодавців впроваджувати інноваційні технології, що забезпечує позитивний зворотний зв'язок між результативним та факторним блоками моделі. Подальші дослідження будуть спрямовані на створення моделей підготовки фахівців різних рівнів кваліфікації, діяльність яких пов'язана з індустрією моди: дизайнерів, педагогів професійної освіти, вчителів трудового навчання та технологій.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Баранов В. П. Формирование содержания и педагогических технологий подготовки работника швейного производства: дисс. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.08 / В. П. Баранов. – М., 2005. – 172 с.
2. Булах А. В. Феномен підприємницької діяльності у професійній підготовці учнів професійно-технічних навчальних закладів швейного профілю / А. В. Булах // Професійна освіта: проблеми і перспективи. – 2015. – №. 8. – С. 15–21.
3. Гриценко І. А. Педагогічні умови організації виробничого навчання учнів ПТНЗ швейного профілю: дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04 / І. А. Гриценко. – К., 2007. – 305 с.
4. Дубницька О. М. Компетентнісно-інтегративний підхід до формування професійної

підготовки фахівців швейного профілю / О. М. Дубницька // Нові технології навчання: наук.-метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки. – Київ, 2013. – Вип. 76. – С. 246–250.

5. Ежова О. В. Моделирование в профессиональном образовании / О. В. Ежова // Инженерное образование. – 2017. – №2 (22). – С. 125–127.

6. Ежова О. В. Прогнозирование инновационного содержания образования специалистов швейной отрасли / О. В. Ежова // Научно-технические ведомости СПбГПУ. Серия «Гуманитарные и общественные науки». – 2014. – №4 (208). – С. 197–204.

7. Ежова О. В. Класифікація моделей в педагогічних дослідженнях / О. В. Ежова // Наукові записки. – 2014. – Вип. 5. – Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. – Ч. 2. – С. 202–206.

8. Ежова О. В. Педагогічні умови підготовки фахівців швейної галузі з застосуванням прогностичних моделей / О. В. Ежова // Фізико-математична освіта. – 2018. – Вип. 1 (15). – С. 191–194.

9. Короткова Л. І. Педагогічні умови створення професійних стандартів швейного профілю на основі компетентнісного підходу: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04 / Л. І. Короткова. – К., 2012. – 16 с.

10. Креденець Н. Д. Формування професійної компетентності молодших спеціалістів легкої промисловості: теоретичні та методичні засади: (на матеріалі вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації): монографія / Н. Д. Креденець; за ред. Н. Г. Ничкало. – НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. – Кривий Ріг: Вид. Р. А. Козлов, 2015. – 384 с.

11. Нечіпор С. Моніторинг рівня сформованості предметної компетентності майбутнього кравця з технології виготовлення одягу / С. Нечіпор // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2012. – № 4. – С. 79–87.

12. Плахтина О. Використання активних методів навчання у професійній підготовці майбутніх кравців-закрійників / О. Плахтина, С. Вдович // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2015. – №. 4–5. – С. 52–62.

13. Yezhova O. V. Comparative Analysis of Foreign Models of Fashion Education / O. V. Yezhova, K. L. Pashkevich, N. V. Manoilenko // Romanian Journal for Multidimensional Education, 2018. – Volume 10, Issue 2, – p. 88–101. doi: 10.18662/rjem/48.

14. Yezhova O. V. Prognosing development of textile nanotechnologies / O. V. Yezhova // Vlakna a Textil 2017, 24 (4). – p. 66–69.

REFERENCES

1. Baranov, V. P. (2005). *Formirovanie soderzhaniya i pedagogicheskikh tehnologiy podgotovki rabotnika shveyного proizvodstva*. [Formation of the

content and pedagogical technologies of training the garment production worker]. Moscow.

2. Bulah, A. V. (2015). *Fenomen pidpriemnytskoi diialnosti u profesiinii pidhotovtsi uchniv profesiino-tehnicnykh navchalnykh zakladiv shveinoho profilu*. [The phenomenon of entrepreneurship in VET students' training of sewing profile]. Kyiv.

3. Grytsenok, I. A. (2007). *Pedahohichni umovy orhanizatsii vyrobnychoho navchannia uchniv PTNZ shveinoho profilu*. [Pedagogical conditions of industrial training organization for students of the vocational sewing profile school]. Kyiv.

4. Dubnytska, O. M. (2013). *Kompetentnistno-intehratyvnyi pidkhid do formuvannia profesiinoi pidhotovky fakhivtsiv shveinoho profilu*. [Competency-integrative approach to formation of professional training of sewing profile specialists]. Kyiv.

5. Yezhova, O. V. (2017). *Modelirovanie v professionalnom obrazovanii*. [Simulation in professional education]. Moscow.

6. Yezhova, O. V. (2014). *Prognozirovanie innovatsionnogo sodержaniya obrazovaniya spetsialistov shveynoy otrasli*. [Projections of innovative educational contents when training specialists in the sewing industry]. St. Petersburg.

7. Yezhova, O. V. (2014). *Klasyfikatsiia modelei v pedahohichnykh doslidzhenniakh*. [Classification of models in pedagogical researches]. Kirovograd.

8. Yezhova, O. V. (2018). *Pedahohichni umovy pidhotovky fakhivtsiv shveinoi haluzi z zastosuvanniam prohnostychnykh modelei*. [Prognostic models as means of creating pedagogical conditions for fashion education]. Kirovograd.

9. Korotkova, L. I. (2012). *Pedahohichni umovy stvorennya profesiinykh standartiv shveinoho profilu na osnovi kompetentnisnogo pidkhodu*. [Pedagogical conditions for developing qualification standards of sewing specialization based on competence approach]. Kyiv.

10. Krednets, N. D. (2015). *Formuvannia profesiinoi kompetentnosti molodshykh spetsialistiv lehkoj promyslovosti: teoretychni ta metodychni zasady: (na materialy vyshchykh navchalnykh zakladiv I-II rivniv akredytatsii)*. [Formation of professional competence of light industry junior specialists:

theoretical and methodical basics: (on the material of I-II levels of accreditation higher educational institutions)]. Kryvyi Rih.

11. Nechipor, S. (2012). *Monitorynh rivnia sformovanosti predmetnoi kompetentnosti maibutnoho kravtsia z tekhnologii vyhotovlennia odiahu* [Monitoring of formation the subject competence level of the future tailor from the technology of making clothes]. Kyiv.

12. Plakhtyna, O., Vdovych, S. (2015). *Vykorystannia aktyvnykh metodiv navchannia u profesiinii pidhotovtsi maibutnykh kravtsiv-zakriinykiv*. [Use of Active Learning Methods While Training Future Tailors' Cutters]. Kyiv.

13. Yezhova, O. V., Pashkevich, K. L., Manoilenko, N. V. (2018). Comparative Analysis of Foreign Models of Fashion Education. *Romanian Journal for Multidimensional Education*, Vol. 10(2), 88-101. doi: 10.18662/rrem/48.

14. Yezhova, O. V. (2017). *Prognoz development of textile nanotechnologies*. *Vlakna a Textil*, 24 (4).

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЄЖОВА Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і методики технологічної підготовки, охорони праці та безпеки життєдіяльності Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: підготовка фахівців технологічного профілю з урахуванням прогнозу розвитку галузі.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

YEZHOVA Olga Volodymyrivna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor at the Chair of Theory and Methods of Technological Training, Professional Labour and Life Safety, Volodymyr Vynnychenko Centralukrainian State Pedagogical University.

Circle of scientific interests: training of specialists in the technological profile taking into account the forecast of the branch development.

Стаття надійшла до редакції 22.06.2019 р.

УДК 378.015:316.42:316.77(043.5)

ГАЛЕТА Ярослав Володимирович –

доктор педагогічних наук,

доцент, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти

Центральноукраїнського державного педагогічного університету

імені Володимира Винниченка,

<https://orcid.org/0000-0003-0484-529X>

e-mail: yaroslavhalleta@ukr.net

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ ЗРІЛОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Епохи змін у суспільстві викликають необхідність

зіставлення й узгодження накопиченого наукового досвіду з новими фактами реальності. Крім того, соціальні зміни, які